

Ekscelencje, Magnificencje, Szanowni Członkowie Senatów, Czcigodni Duszpasterze akademicy, Szanowna Rodzino Profesora, Szanowni Państwo

Nie sposób przedstawić Profesora Władysława Nasiłowskiego prezentując jedynie niezaprzeczalne osiągnięcia zawodowe i naukowe bez przywołania drogi życiowej i zajmowanej postawy weryfikowanej dokonywanymi wyborami w sytuacjach związanych z losami Jego pokolenia.

Profesor Władysław Wojciech Nasiłowski urodził się 8.04. 1925 roku w Sosnowcu w rodzinie Antoniego - lekarza pediatry i działacza społecznego i Marii z domu Grzeszak, nauczycielki. Ustabilizowaną, solidną i patriotyczną rodzinę lekarską Nasiłowskich mocno doświadcza czas wojny. Po kampanii wrześniowej i tułaczce starsi bracia Wiesław i Mieczysław szczęśliwie docierają do domu. Wybuch wojny przerwał 14-letniemu Władysławowi naukę w Gimnazjum im. S. Staszica. Na początku wojny, w 1940 roku umiera matka, a w 1943 roku pracujący jako sanitariusz w oddziale zakaźnym, po zarażeniu się dudem płamistym, brat Mieczysław. Drugi brat, aby uniknąć zesłania na roboty ucieka przez Szwajcarię do Francji i tam podejmuje studia medyczne. Dla najmłodszego Władysława przychodzi czas szybkiego dojrzewania i ważnych życiowych decyzji. W 1943 r. związał się z grupą dywersyjną organizacji Wolność, Równość, Niepodległość (WRN), która została włączona do AK Obwodu Sosnowieckiego. Brał udział w zbrojnych akcjach dywersyjnych. Jednocześnie uzupełnił naukę zarówno w ramach samokształcenia jak i na tajnych kompletach. Kilkakrotnie zatrzymany i aresztowany zdołał uniknąć obozu najczęściej dzięki dobrej znajomości języka niemieckiego. W uznaniu zasług został odznaczony Krzyżem Walecznych i Brązowym Krzyżem Zasługi z Mieczami. Krzyż Armii Krajowej i Medal Wojska z datą rok 1948 otrzymał z Londynu dopiero w 89 roku.

Zaraz po wojnie zdaje maturę w Gimnazjum im. Stanisława Staszica w Sosnowcu i w 1945 roku rozpoczyna studia na Wydziale Lekarskim w Poznaniu. Po studiach rozpoczyna pracę w Katedrze Anatomii Patologicznej ŚAM, gdzie broni dysertacji doktorskiej. Następnie podejmuje pracę w Zakładzie Medycyny Sądowej u docenta Tadeusza Pragłowskiego, świadka zbrodni Katyńskiej. W 1965 roku uzyskuje stopień doktora habilitowanego. W roku 1975 zostaje Kierownikiem Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej jednego z najlepszych ośrodków w Polsce. Jest zapraszany na wykłady zagranicę. Prowadzi seminaria w Instytucie Medycyny Sądowej w Tybindze. Medycynę sądową wyklada nie tylko w ŚAM, ale także na Wydziale Prawa Uniwersytetu Śląskiego, a w ŚAM prowadzi także wykłady z etyki i deontologii lekarskiej oraz prawa medycznego. W 1974 roku Rada Wydziału Lekarskiego w Katowicach wnioskuje o nadanie Mu tytułu profesora nadzwyczajnego. Na realizację wniosku czekał kilka lat. W roku 1991 uzyskuje tytuł profesora zwyczajnego.

Dzięki osiągnięciom naukowo-badawczym prof. Nasiłowski cieszy się w Polsce zasłużoną sławą wybitnego medyka sądowego, w szczególności znawcy zagadnień z zakresu toksykologii sądowej. Publikowane wyniki badań czynią Profesora uznanym autorytetem. Odrębna grupa publikacji to ważne opracowania o istotnych problemach etyki lekarskiej i kwestii związanych z prawami pacjenta, część w formie felietonów pod pseudonimem „Adalbertus”. Wiele razy reprezentował naukę polską na zjazdach międzynarodowych. Był promotorem licznych prac doktorskich oraz opiekunem habilitacji. Recenzował ponadto wnioski do tytułu profesora, a także wnioski o nadanie tytułu Doktora Honoris Causa.

Drugi ważny okres aktywności Profesora to lata osiemdziesiąte, czas „Solidarności”. Jest obecny z nami od pierwszych dni przemian posierpniowych rozpoczętych w naszej uczelni od odsunięcia ówczesnego rektora od władzy. Jest wszędzie tam gdzie powstawały nowe struktury związkowe i uczelniane wymagające prawnego opisanie nowej rzeczywistości. Zawsze można było liczyć na pomoc Profesora Władysława Nasiłowskiego.

Tworzone ustawy, szczególnie ustawa o szkolnictwie wyższym, statut ŚAM i liczne regulaminy powstawały z Jego udziałem. Ta działalność to nie tylko ciężka praca, ale konieczność fachowego i odważnego przeciwstawienia się różnym naciskom i działaniom manipulacyjnym. Jednocześnie potrafił, do rewolucyjnych często nastrojów, wprowadzić poczucie normy tak etycznej jak i prawnej. Docenili to pracownicy Uczelni. W 1981 roku, w pierwszych demokratycznych wyborach władz Uczelni zostaje wybrany Dziekanem Wydziału Lekarskiego. Po ogłoszeniu stanu wojennego, zdając sobie sprawę czym jest t. zw. prawo stanu wojennego składa rezygnację z funkcji.

Po odzyskaniu niepodległości w 1989 roku aktywnie włącza się w odbudowę demokratycznego życia. Jest istotnym współtwórcą Kodeksu Etyki Lekarskiej. Obejmuje przewodnictwo Okręgowego a następnie Naczelnego Sądu Lekarskiego.

Trzeci okres i może najważniejszy dla naukowca, jednego z najwybitniejszych w tym czasie specjalistów medycyny sądowej to okres stanu wojennego. Orzekanie w sprawach, które ze względu na swój wymiar polityczny były poddawane różnego typu naciskom, wymagało charakteru, odwagi i gotowości poniesienia konsekwencji w imię obrony prawdy. Profesor Władysław Nasiłowski był autorem bądź współautorem wielu opinii, które miały znaczenie polityczne a opracowanie ich zgodnie z zasadami, wymagało hartu ducha. Wystarczy przywołać wydawane opinie w sprawie badań związanych z morderczymi działaniami w KWK „Wujek”, w sprawie Stanisława Pyjasa, czy badania w sprawie zamordowanego bł. księdza Jerzego Popiełuszki oraz w sprawach zamordowanych przez nieznaną sprawców księży Tadeusza Zaleskiego i Sylwestra Zycha. W każdej z tych spraw pozostał wierny przysiędze biegłego - wydawał opinie broniące prawdy, zgodne z wiedzą i sumieniem.

Odrębnym obszarem cieszącego się wielkim szacunkiem oraz uznaniem dla kompetencji i rzetelności naukowej było powierzenie Profesorowi szeregu ekspertyz dla celów beatyfikacyjnych i kościelnych związanych z ekshumacją zwłok ks. biskupa Adamskiego, ks. Ficka, ks. Blachnickiego i siostr zakonnych Kieratowskiej, Laury Meozzi i Heleny Hoffman.

Podsumowując chciałbym podkreślić, że znajomość prawa, szczególnie w zakresie orzecznictwa, w osobie Profesora jest połączona z nieprzeciętną erudycją oraz cechami osobowymi skłaniającymi Go do stawiania w duchu prawdy po stronie słabszych i pokrzywdzonych. Pokazywał to swoim życiem w momentach przełomowych naszej historii. Miało to znaczenie szczególnie wtedy, kiedy taka postawa niewątpliwie łączyła się z ryzykiem poniesienia często trudnych do przewidzenia osobistych konsekwencji. Obrona prawdy naukowej i zawodowej w obszarze medycyny sądowej i w orzecznictwie w trudnych okresach naszej historii wymagała odwagi szczególnej. Jako nauczyciel akademicki i medyk sądowy przekazywał nam to co sobą reprezentował, a mianowicie odwagę w poszukiwaniu prawdy i jej głoszenia. Niezwykła osobowość prof. Władysława Nasiłowskiego, Jego optymizm, wyznawane wartości, wrażliwość społeczna i poczucie sprawiedliwości to wartości jakie wnosił i wnosi do naszego środowiska akademickiego i całego środowiska medyczno - prawniczego.

W uznaniu zasług jako niekwestionowanemu autorytetowi w środowisku medycznym został wyróżniony „Wawrzynem Lekarskim” , najwyższym odznaczeniem Śląskiej Izby Lekarskiej. Również środowisko prawników doceniło zasługi profesora przyznając odznaczenie „Adwokatura zasłużonym” za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kształtowania i stosowania prawa i działalność publiczną, zwłaszcza w obszarze praw i wolności obywatelskich. W 2011 roku macierzysta Uczelnia przyznała Mu zaszczytny tytuł Doktora Honoris Causa.

Kończąc moją laudację chciałbym zacytować fragment wspomnień Profesora Nasiłowskiego z okresu młodości i czasu wojny. Pisze w nich:

„Szarpia mnie niepokoję i chęć znalezienia swojego miejsca w otoczeniu i świecie. Nie wiem czy wojnę przeżyję i kim będę w przyszłości. Ale wiem na pewno co to jest patriotyzm i co to jest przyjaźń.”

Bogu dzięki przeżył Pan wojnę Panie Profesorze i już wiemy kim Pan został niosąc i przekazując również nam ważne priorytety patriotyzmu i przyjaźni. Cieszymy się i jesteśmy dumni, że Kapituła Nagrody Lux ex Silesia podzieliła tą opinię.

Prof. dr hab. n. med.

Katowice 13.10.2019

Prof. Honorowy SUM Grzegorz Opala,

**Laudacja związana z osobą profesora Władysława Wojciecha
Nasiłowskiego w związku z nadaniem mu Nagrody Lux ex Silesia**

Dziś Kapituła przyznaje prof. Władysławowi Wojciechowi Nasiłowskiemu
doroczną Nagrodę Lux ex Silesia .

Ten okres życia Profesora i całego pokolenia najlepiej ilustruje fragment wspomnień – „Moje perypetie wojenne tamtego czasu oczywiście narażały rodzinę na wielkie niebezpieczeństwo. Niemcy stosowali bowiem bezwzględną odpowiedzialność zbiorową. ...Ale wówczas – wybór mój i naszego pokolenia był jednoznaczny – walka o przetrwanie i patriotyzm były nie tylko obowiązkiem ale koniecznością

Przerwana przez okupanta nauka w szkole i stopniowo konspiracja.”.

. dla profesorów Zbigniewa Hermana, Jerzego Zielińskiego i Stefana Raszeji.